

УДК76:372

ПЛАКАТ ЯК ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

ДОБРОВОЛЬСЬКА Оксана, НЕБЕСНИК Іван,
МАЙДИЧ Олександр
Закарпатська академія мистецтв, Ужгород, Україна
oxanadobrovska@ukr.net

Дослідження висвітлює комплексне вивчення специфіки застосування плакатного мистецтва в політичних процесах та його вплив на формування суспільної думки. Проаналізовано історичний зв'язок між політикою та мистецтвом, а також еволюцію плакатного мистецтва як засобу політичної комунікації. Виявлено особливості використання плакатів у геополітичному контексті.

Ключові слова: плакат, плакатне мистецтво, плакатна графіка.

ВСТУП

Плакат – це форма друкованої графіки, яка належить до категорії плакатної графіки та створюється за проектами художників у різних графічних та живописних техніках. Сучасний процес створення плакатів часто базується на використанні комп'ютерних технологій. Плакат є багатограним і впливовим видом візуального мистецтва, який поєднує в собі різноманітні елементи: станкову та книжкову графіку, фотографію та типографіку. Це робить його невід'ємною частиною візуальної культури сучасного суспільства. Плакат виступає потужним засобом масової комунікації та інструментом впливу на суспільну свідомість. Його місце – скрізь навколо нас: на вулицях міст і сіл, у навчальних закладах, на підприємствах, біля входів до кінотеатрів та концертних залів, у вітринах магазинів, а також на рекламних білбордах уздовж вулиць та доріг.

Ключовою особливістю мови плаката є його здатність бути зрозумілим з великої відстані та привертати увагу серед численних інших візуальних повідомлень, що оточують людину. Ця риса надає плакату унікальних можливостей для донесення ідей, реклами товарів та послуг, інформування громадськості про актуальні події чи явища.

Завдяки поєднанню графічних, фотографічних, типографічних та образотворчих елементів, плакат стає не лише утилітарним засобом передачі інформації, а й самобутнім твором мистецтва, який відображає культурний та естетичний рівень суспільства.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Мета роботи - різнобічно вивчити специфіку застосування плакатного мистецтва в політичних процесах та його вплив на формування суспільної думки.

Завдання роботи:

- 1) дослідити історичний зв'язок між політикою та мистецтвом, а також еволюцію плакатного мистецтва як засобу політичної комунікації;
- 2) проаналізувати особливості використання плакатів у геополітичному контексті.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Плакатне мистецтво є потужним геополітичним інструментом у різних країнах та історичних періодах. Плакати відіграли значну роль у розвитку суспільства. Їх використовували для реклами продуктів, політичної агітації, пропаганди та поширення інформації. Плакати стали важливим інструментом комунікації, який вплинув на мистецтво, культуру та політику. Плакати різних країн світу часто використовувалися як потужний візуальний інструмент для пропаганди, мобілізації та поширення політичних ідей.

Сьогодні плакати використовуються в найрізноманітніших сферах. Їх можна зустріти на вулицях, в магазинах, на транспорті, в інтернеті. Плакати залишаються потужним інструментом візуальної комунікації, який здатний привертати увагу, інформувати та впливати на людей. Як геополітичний інструмент плакат має багату історію і на сучасному етапі відіграє важливу роль у формуванні громадської думки та пропаганді на міжнародній арені.

Виділимо такі особливості використання плакатів у геополітичному контексті:

1. Плакати відігравали важливу роль у військових конфліктах, ідеологічній пропаганді, формуванні національної ідентичності, антиколоніальній боротьбі та сучасних протестних рухах;

2. Під час воєн плакати використовувалися для мобілізації населення, демонізації ворога та підняття патріотичного духу. Класичними прикладами є плакати Першої та Другої світових воєн, а також часів "холодної війни";

3. Ідеологічна пропаганда: плакати були потужним інструментом поширення ідеологічних цінностей та гасел у різних політичних системах, таких як комунізм, фашизм, капіталізм тощо. Вони формували певний образ "ворога" та "союзника";

4. Національна єдність та розбрат: плакати використовувались для зміцнення почуття національної ідентичності та солідарності, а також для розпалювання міжнародної ворожнечі та конфліктів;

5. Плакатне мистецтво відіграло вирішальну роль в антиколоніальних рухах та боротьбі за незалежність багатьох африканських країн. Воно мобілізувало маси, формувало національну самосвідомість, засуджувало колоніалізм;

6. В Україні плакати відігравали роль у пропаганді ідей національного відродження та державності за часів УНР та Карпатської України. Потужні візуальні образи закликали до єдності, підтримки легітимної влади та військових формувань;

7. Революція Гідності 2013-2014 років продемонструвала здатність сучасного плакатного мистецтва консолідувати українське суспільство. Плакати, створені митцями та дизайнерами, стали візуальним голосом протесту та прагнення змін;

8. Повномасштабне вторгнення Росії в 2022 році зробило плакат домінуючою темою українського графічного дизайну. Митці взяли на себе роль "інформаційних воїнів", створюючи потужні візуальні образи, що підняли патріотичний дух, донесли правду про війну та закликали до дій. Поєднання патріотизму, синьо-жовтих кольорів та пошук нових візуальних прийомів створило лаконічні, стильні та промовисті плакати сучасної України;

9. Сучасні конфлікти та протести: плакати залишаються актуальними і в сучасних геополітичних конфліктах та протестних рухах, як спосіб висловлення позиції та мобілізації прихильників;

10. Пропаганда та дезінформація: у сучасному світі плакати, особливо в цифровому форматі, все частіше використовуються для поширення пропаганди, маніпуляцій та дезінформації у геополітичних цілях.

ВИСНОВКИ

Плакат як важливий геополітичний інструмент з багатою історією і на сучасному етапі залишається важливим геополітичним інструментом у сучасному світі. Його проста й емоційна візуальна мова робить його ефективним засобом пропаганди, мобілізації та формування суспільної думки на міжнародній арені.

Плакат і надалі є потужним візуальним інструментом, який завдяки своїй простоті та емоційному впливу широко застосовується у геополітичному просторі для формування суспільної думки, пропаганди ідей та мобілізації прихильників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрейканіч А.І. Плакат: його види та жанри. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. 2013. Т. 1. Вип. 19(1). С. 121-126.

2. Ланюк Є. Політика і мистецтво. Історичний взаємозв'язок: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 244 с.

3. Онищенко А. В. Конструюючи реальність: мистецтво як поле боротьби репрезентацій політичних ідеологій. Наукові записки НаУКМА. Філософія та релігієзнавство, 2019. Том 4. С. 67–72.

4. Rancière J. Estetyka jako polityka / J. Rancière. Warszawa: Wydawnictwo Krytyki Politycznej, 2007. 208 s.

DOBROVOLSKA O., NEBESNYK I., MAIDYCH O. POSTER AS A GEOPOLITICAL TOOL

The article covers a comprehensive study of the specifics of the use of poster art in political processes and its influence on the formation of public opinion. The historical connection between politics and art, as well as the evolution of poster art as a means of political communication, is studied. The peculiarities of the use of posters in the geopolitical context are analyzed.

Key words: poster, poster art, poster graphics.